

Nieuwsbrief

mei 2010

Jaargang 1, 2

SynergieAdvies, Oasestraat 71, 1448 NR Purmerend, T: 06 – 532 000 74, miriam@synergieadvies.nl,
www.synergieadvies.nl

SYNERGIEADVIES

Copywriting Coaching Onderwijsadvies

Inhoud:

Inleiding

Over deze nieuwsbrief

Vrijheid

Special 'Straks voor de klas', deel 2

Onderwijsnieuws

Over SynergieAdvies

Interessante links

Inleiding

Dag allemaal,

Voor sommigen van jullie zal de meivakantie er alweer op zitten. De scholen zijn weer gestart. Wij zijn nog even vrij. Ik schrijf deze nieuwsbrief dan ook vanaf het strand in Wijk aan Zee, waar ik met mijn gezin een paar dagen in ons strandhuisje doorbreng.

Keer op keer verbaast het me weer hoe snel ik hier tot rust kom, hoe veel meer gevoel van tijd ik hier ervaar. Eenvoudige dingen als het afwassen op de hand, koffiezetten met kokend water en een koffiefilter, verworden tot bijna meditatieve handelingen. Het uitzicht op de wijde strandvlakte, de oneindige deining van de zee en niet te vergeten de fantastische zonsondergangen, brengen mijn geest tot rust. Het strand geeft nieuwe energie, probeer het zelf maar eens! Voor de kinderen is het ook geweldig; het gevoel van vrijheid wat ze hier ervaren is uniek.

Over vrijheid gesproken, het thema van dit meinummer, dat vormt een belangrijk onderdeel van de opvoeding en het onderwijs aan kinderen. Kinderen een gevoel van autonomie geven, het gevoel dat ze zelf in staat zijn om tot leren te komen, om hun innerlijke motivatie te volgen en datgene kunnen leren waar hun aandacht naar uitgaat, is denk ik van wezenlijk belang. In het Montessorionderwijs heet het vrijheid van werkkeuze, in het regulier onderwijs keuzewerktijd en wordt hier vaak het GIP-model bij gebruikt. Filosoferen en discussiëren met kinderen over wat vrijheid inhoudt is een goed middel om hen bewust te maken. Hen stil te laten staan bij een zo belangrijk en zwaarwegend begrip, dat voor velen niet vanzelfsprekend is.

Verderop in deze nieuwsbrief het tweede deel van de special 'Straks voor de klas', met tips over hoe je een goede werksfeer in de klas kunt creëren. Ten slotte het onderwijsnieuws van deze maand en de links.

Denken jullie nog aan het doorsturen van deze nieuwsbrief aan andere starters in het onderwijs? Je kunt nog steeds 1 van onderstaande boeken winnen! Marlinde Tromp was erg blij met 'Het oudere kind. Groei en ontwikkeling bij leerlingen van 8-14 jaar'.

Ik wens jullie veel leesplezier!

Groetjes,

Miriam

Over deze nieuwsbrief

Dit is een maandelijkse nieuwsbrief die verslag doet van de activiteiten van SynergieAdvies. Hij is gericht op leraren in het primair onderwijs met 0 – 3 jaar werkervaring. Het zit boordevol tips, achtergrondinformatie, nieuws en soms complete lessen, die je kunt gebruiken als je (straks) voor de klas staat. Bovendien zijn er regelmatig acties en aanbiedingen, dus hou hem goed in de gaten. Als je de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen of je e-mailadres is gewijzigd, stuur me dan een berichtje: miriam@synergieadvies.nl. Je mag deze nieuwsbrief doorsturen naar iedereen waarvan je denkt dat die er wat aan heeft. Heb je deze nieuwsbrief gekregen van een bekende en wil je hem liever zelf per mail ontvangen? Stuur dan een mailtje naar voornoemde adres.

Vrijheid

Op 5 mei vieren we dat we in 1945 door de geallieerden bevrijd werden van de Duitse bezetting. In lessen over vrijheid aan de bovenbouw denk ik dat het goed is om bij de oorlog stil te staan. Je kunt het begrip vrijheid echter vanuit meerdere invalshoeken belichten.

Hoe vrij ben je als je in een land woont waar misschien wel vrede heerst, maar waar je niet mag zeggen wat je wilt (denk aan grote censuur en schending van mensenrechten in landen als China) of waar je niet vrij bent in je geloof? (Afghanistan) Waar je niet vrij bent om te reizen naar een ander land? (Tibet) Hoe vrij ben je als je alleen naar school toe mag als je als jongen geboren bent? Discussieer hier eens over.

Het verhaal van Nelson Mandela is ook mooi om te gebruiken bij lessen over vrijheid.

Nelson Mandela werd in 1964 veroordeeld tot levenslang wegens betrokkenheid in de Rivonia-bende. Hij bracht zijn tijd grotendeels door op Robbeneiland. 27 jaar later, op 11 februari 1990 werd hij vrijgelaten. Wereldwijd zorgde dit voor een golf van blijdschap. Van 1994 tot 1997 was Mandela president van Zuid-Afrika. Voor het eerst waren er vrije, niet raciale verkiezingen gehouden. Mandela is bekend door zijn jarenlange strijd tegen apartheid, vanuit het ANC. In 1993 ontving hij de Nobelprijs voor de Vrede samen met Frederik Willem de Klerk.

Literatuur: Nelson Mandela: *De lange weg naar de vrijheid, de autobiografie van Nelson Mandela*. Uitgeverij Olympus, Amsterdam. 7e druk, 2004

Tenslotte kun je eindigen door het weer heel klein en persoonlijk te maken: hoe vrij zijn jullie? (de kinderen) Zijn jullie vrij om te bepalen of je wel of niet naar school toe mag, hoe laat je naar bed gaat of wat je met je zakgeld doet? Hoe vrij ben je in de klas? Ben je vrij om te bepalen wat voor werkje je doet? Naast wie je zit of hoe laat je naar huis toe mag? Wat vinden de kinderen zelf belangrijke **waarden** als het om vrijheid gaat? En welke **normen** zouden moeten gelden om vrijheid in stand te kunnen houden voor iedereen?

Mail me eens jullie ervaringen als je deze les hebt gegeven in je groep!

Special Straks voor de klas – deel 2

Hoe creëer je een goed pedagogisch klimaat en een positieve werksfeer in de klas? Dit vereist meer dan de toepassing van wat organisatiemaatregelen. Het vereist een pedagogische houding bij de leraar die niet op korte termijn effecten gericht is, zoals even de belangstelling opwekken en korte inzet vragen, maar gericht is op lange termijn effecten: het vormen van een gemotiveerde en verantwoordelijke groep kinderen die met elkaar een samenleving in het klein vormen. Werken aan het pedagogisch klimaat is dus veel ruimer dan zorgen voor orde en aandacht voor je les; het is investeren in je klas, in de kinderen. Het stuurt aan op betrokkenheid, wat verder gaat dan taakgerichtheid. Het doel is om betrokkenheid en engagement bij de kinderen te bewerkstelligen -zowel met betrekking tot het eigen leren als met het samenleven in de groep.

Om dit doel te bereiken kun je verschillende wegen bewandelen. Ik bespreek nu de sociaal-affectieve aanpak (die zijn oorsprong heeft in de humanistische psychologie):

1. **Zorg voor een positief zelfbeeld bij de kinderen.** Laat de kinderen ervaren dat ze voor jou als leerling en als persoon iets betekenen. Heb een positieve waardering voor hun werk en benader ze zonder gemopper of negatieve kritiek. Laat elk kind ervaren dat hij of zij iets kan. Het zo gecreëerde klimaat van erkenning en waardering leidt tot een hoger gevoel van eigenwaarde bij kinderen. Het zelfvertrouwen ten aanzien van het eigen leren zal toenemen, wat leidt tot een betere leerinzet en betere resultaten. Let hierbij goed op de wijze waarop je met een kind omgaat: welk geduld breng je op, welke vragen stel je aan een kind (moeilijke, makkelijke), welke non-verbale signalen zend je uit (glimlachen, zuchten, geïrriteerde blik..)? Een kind voelt vaak feilloos aan hoe de leraar over hem of haar denkt. En daar komt de bekende self-fulfilling prophecy om de hoek kijken: de verwachtingen van de leraar zijn van invloed op de bekwaamheidsperceptie van het kind. Deze is op zijn beurt bepalend voor de leerinzet en de behaalde resultaten. Een valkuil waar je onherroepelijk mee te maken krijgt!

2. **Neem de kinderen serieus en breng respect op voor hun behoeften.** Breng begrip op voor de persoonlijke omstandigheden waar kinderen in verkeren en de beperkingen die ze wellicht hebben. Hoe vervelend een kind op een bepaald moment ook kan doen, realiseer je altijd dat dit een momentopname is, een uiting van gedrag, wat vaak een diepere achtergrond heeft. Misschien heeft het kind wel een vreselijke ruzie tussen zijn ouders meegemaakt die ochtend. Reageer daarom altijd op gedrag, nooit op de persoon. Respecteer de emoties, die soms hoog kunnen oplopen. Laat ze uitzagen op een plek waar dit kan, laat school ook een uitlaatklep zijn. Het is voor kinderen vaak de enige plek die echt helemaal van hen zelf is. Geef je kinderen een gevoel van veiligheid, van vertrouwen, waarin de relatie met jou als leraar een belangrijke rol speelt. Het resultaat is dan dat kinderen er meer voor over hebben om te doen wat van hen verwacht wordt. Ze ervaren de sfeer als prettig in de klas, waardoor ze zich graag willen inspannen. Kinderen die op deze manier 'in de klas staan', zijn volgens Maria Montessori 'genormaliseerd'. Ze zullen dan ook minder de neiging hebben om negatief de aandacht te trekken of de orde te verstoren.

Hoe kun je zo'n positief klimaat nu nog meer bewust uitlokken?

- Zorg voor uitdagende lesstof, op individueel niveau. Stuur daarbij aan op succeservaringen;
- Luister actief. Actief luisteren is het juist inschatten van de eigenlijke boodschap die een kind geeft, vervolgens vertaal je dit in eigen woorden. De leraar als klankbord. Deze techniek wordt ook wel 'spiegelen' genoemd;
- Heb een open en vriendelijke attitude, waarbij je af en toe, bijvoorbeeld middels humor uit de rol van leraar kunt treden;
- Zorg voor reversibel taalgebruik, dat wil zeggen: hanteer zelf geen taal die je van de kinderen ook niet zou accepteren. Bevelen horen hier niet bij. Openheid en ik-boodschappen wel;
- Let er op dat je lessen een voor het kind zinnige betekenis hebben, en ook het school- en klasleven dient zinvol en inspirerend te zijn. Heb voldoende aandacht voor de manier waarop de kinderen aankijken tegen gebruiken en afspraken;
- Laat de kinderen een belangrijk aandeel hebben in de totstandkoming van zinvolle regels en afspraken;
- Geef elke dag ruimte voor eigen inbreng van de kinderen. Geef hen een groot stuk verantwoordelijkheid voor de goede gang van zaken in de klas. Dit zogenaamde participatieprincipe speelt een belangrijke rol bij het voorkomen van ordeproblemen. Je kunt denken aan: regelmatig de mening vragen van de kinderen en dus medeverantwoordelijkheid geven bij dagelijkse bezigheden (dagindeling, taakjes, etc.). Via klassengesprekken of stemmingen, kunnen ook onderwerpen besproken worden als: keuze van een thema, tijdstip van buiten spelen, routines, keuzewerk;

- Geef verantwoordelijke taken aan de kinderen, gericht op het belang van de hele klas. Bijvoorbeeld het bijwerken van de muurkrant, zorgen voor de netheid in de klas, materiaal verzamelen voor een tentoonstelling, project. Kinderen voelen zich dan belangrijk en raken meer betrokken bij het leven op school en in de klas;

- Kijk ook kritisch naar je eigen houding en betrokkenheid naar de kinderen toe. Durf zelf ook eens iets niet te weten, waardoor je wellicht de kinderen uitdaagt om samen op zoek te gaan naar een antwoord.

Ik wil er nog wel op wijzen dat deze strategieën -die horen bij een democratische leiderschapsstijl- alleen werken bij een **beginselvast** optreden van de leraar. Begin met een vaste structuur, dit biedt veiligheid. Wees duidelijk en consequent en maak heldere afspraken.

Literatuur: Doeltreffend klasbeheer. Effectief omgaan met de klasgroep. Gilbert Redant

Onderwijsnieuws

Kinderen 'volwassen' benaderen heeft positief effect

Uit onderzoek van promovenda Lotte Henrichs van de Universiteit van Amsterdam, blijkt dat de manier waarop volwassenen jonge kinderen toespreken van grote invloed is op hun taalverwerving. Indien je kinderen van 3,4 jaar als 'volwaardige gesprekspartners' benadert, leg je al vroeg de basis voor 'schooltaal'. Dat is de soort taal die leraren gebruiken op school en van hun leerlingen verwachten. Het wordt gebruikt bij instructies en kenmerkt zich door abstracte woorden, ingewikkelde zinsconstructies en een wetenschappelijke stijl van betogen en analyseren. Het blijkt dat wanneer kinderen de ruimte krijgen om betekenisvolle bijdragen te leveren aan gesprekken, ze 'als vanzelf' kenmerken van schooltaal gaan gebruiken. Verder hangt de schooltaalkennis af van de mate waarin ouders hun kinderen voorlezen, verhalen vertellen en gesprekken voeren over kennisonderwerpen.

(bron: KaderNieuws, jaargang 14, Nr. 9, mei 2010)

Over SynergieAdvies

Ik ben drs. Miriam Klamer en ik coach leraren in het primair onderwijs. Daarnaast ben ik tekstschrijver en onderwijsadviseur. Momenteel schrijf ik voor uitgeverij Noordhoff aan de taalmethode Taal op Maat. Ik ben getrouwd met Joep en moeder van drie kinderen: Eline, Sterre en Wouter.

Indien je graag gecoached wilt worden als (startend) leraar, dien dan een verzoek in bij je directeur. Hij of zij kan dan contact met mij opnemen. Mijn uitgangspunt is synergie = de kracht van samen! Ik ga uit van de optimalisering van jouw talent.

Groetjes,

Drs. Miriam Klamer

Coach, tekstschrijver en onderwijsadviseur

SynergieAdvies, www.synergieadvies.nl , 06-53200074

Interessante links/lesideeën

www.filosoferenmetkinderen.nl (voor filosoferen over vrijheid bijvoorbeeld)

www.juf-hannah.nl

SYNERGIEADVIES

Niets uit deze nieuwsbrief mag zonder toestemming van de auteur worden gekopieërd. Alle rechten voorbehouden. Je bent vrij om deze nieuwsbrief ongewijzigd door te zenden.

